

FAKTAARK

Sykehusbehandling i andre EØS-land

EFTAs overvåkningsorgan (ESA) har mottatt flere klager fra norske pasienter som har opplevd vanskeligheter med å få godkjent sykehusbehandling i andre EØS-land og/eller å få dekket utlegg til slik behandling. ESA åpnet en formell sak i 2014 for å gå gjennom det norske regelverket og finne ut hvordan det anvendes.

Undersøkelsen har avdekket at deler av den norske lovgivningen ikke samsvarer med EØS-reglene, spesielt når det gjelder artikkel 20 i [Forordning 883/2004](#) om trygdekoordinering, [Direktiv 2011/24](#) om pasientrettigheter og artikkel [36 i EØS-avtalen](#) om adgangen til å yte tjenester. ESA har derfor sendt en grunnlagt uttalelse til Norge i dag.

ESA har flere ankepunkter, spesielt når det gjelder Pasientrettighetsloven og den norske forskriften for prioritering av helsetjenester:

- Vurderingen av medisinsk «nødvendighet» sikrer ikke i tilstrekkelig grad at det som er anerkjent i internasjonal medisin, tas hensyn til når effekten av en viss medisinsk behandling vurderes;
- Selv når fristen løper ut for hva som er en medisinsk forsvarlig ventetid på behandling, forbyr regler i Prioriteringsforskriften norske pasienter å vende seg direkte til sykehus i et annet EØS-land;
- Det foretas ikke en tilstrekkelig individuell vurdering av spørsmålet om det finnes tilgjengelig behandling i Norge som er like effektiv som den pasienten kan få i utlandet innen en medisinsk forsvarlig frist når det søkes om refusjon/forhåndstillatelse til sykehusbehandling i andre EØS-land. De norske reglene legger heller opp til en vurdering av hvorvidt det er kompetansemangel i Norge eller om det finnes et adekvat behandlingstilbud, i stedet for å vurdere om pasienten, i den enkelte sak, kan tilbys like effektiv behandling som i utlandet innen tidsfristen;
- De norske reglene er verken klare, presise eller tilgjengelige nok til å samsvare med kravene i gjeldende rettspraksis og i pasientrettighetsdirektivet i EØS.

ESAs grunnlagte uttalelse til Norge gjelder kun medisinsk behandling som krever innleggelse på sykehus. Saken gjelder ikke poliklinisk behandling.

Dagens grunnlagte uttalelse er det andre skrittet i en formell prosedyre om traktatbrudd mot Norge. Norske myndigheter har to måneder på å svare på uttalelsen. Dersom Norge ikke innfrir EØS-forpliktelsene sine, kan ESA til slutt ta saken for EFTA-domstolen for avgjørelse.

Det første skrittet i saken var et formelt åpningsbrev som ble sendt til Norge i [mai 2014](#). Norge besvarte brevet i [august 2015](#) og [oktober 2015](#). ESA sendte en oppfølger til det formelle åpningsbrevet i [februar 2016](#), noe Norge besvarte i [mai 2016](#).